

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI CÔNG TÁC THANH NIÊN

■ Th.s ĐOÀN VĂN THÁI (*)

Phát triển lý luận của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên không hoàn toàn là quá trình phát hiện ra những vấn đề mới, mà là quá trình nhận thức đúng để vận dụng sáng tạo những quan điểm của Đảng và Bác Hồ về thanh niên và công tác thanh niên phù hợp với điều kiện mới; là quá trình bổ sung những nhận thức mới về thanh niên và công tác thanh niên làm cơ sở để tăng cường quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên và quá trình xã hội hóa công tác thanh niên. Quá trình hoàn thiện trên đây được thể hiện ở một số nội dung chính:

Trước hết, cần nhận thức và tiếp cận thanh niên một cách cụ thể hơn. Nhận thức chung của xã hội hiện nay với không ít người thường quan niệm rằng: thanh niên là người chủ tương lai của một đất nước, một chế độ xã hội hay một dân tộc. Trong thực tế, điều này chưa phản ánh được đầy đủ bản chất vai trò thực sự của thanh niên và do đó đã và đang tồn tại cách nhìn nhận, đánh giá, đầu tư, sử dụng rất khác nhau đối với thanh niên. Trong giai đoạn hiện nay, thanh niên cần được hiểu là người chủ hiện tại và tương lai của đất nước, cần được nhận thức cụ thể hơn theo các khung độ tuổi khác nhau để có chính sách bồi dưỡng, phát huy cho phù hợp. Cụ thể:

- *Đối với thanh niên tuổi từ 15 đến 19*, theo thống kê, hiện có 8.218.540 người, chiếm 30,4% trong tổng số thanh niên. Đây là lứa tuổi vị thành niên, là thanh niên mới lớn, là "người chủ tương lai của nước nhà", cần được chăm lo bồi dưỡng để thanh niên phát triển về mọi mặt, chuẩn bị đảm nhận sứ mệnh là người chủ của đất nước. Đối với đối tượng này, cần bồi dưỡng hơn phát huy, các chính sách cũng nên theo cấu trúc ấy.

- *Đối với thanh niên tuổi từ 20 - 24*, theo thống kê có 6.764.665 người, chiếm 25,1%

trong tổng số thanh niên; là lớp người đang trưởng thành, đang được đào tạo, là "người chủ trong tương lai gần". Chính sách với đối tượng này là đào tạo, bồi dưỡng kết hợp với phát huy, nhất là về trí tuệ, nhận thức, chuẩn bị cho họ về mọi mặt, đặc biệt là năng lực thực tiễn, kỹ năng thực hành để họ sớm đảm đương vai trò là người chủ nước nhà trong tương lai gần.

- *Đối với thanh niên tuổi từ 25 - 35*, theo thống kê có 12.475.411 người, chiếm 44,5% trong tổng số thanh niên. Đây là lớp người trưởng thành, thực sự "đang là người chủ của nước nhà". Chính sách chủ yếu đối với họ là tạo mọi điều kiện và môi trường tốt nhất để phát huy tiềm năng, trí tuệ và năng lực sáng tạo của họ phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Khẳng định thanh niên là người chủ hiện tại và tương lai của đất nước còn được thể hiện:

- Thanh niên chiếm tỷ lệ cao trong dân số (tính chung, tỷ lệ người dưới 35 tuổi đạt trên 70%, còn tính riêng thì số người từ 15 - 34 tuổi chiếm trên 36%).

- Thanh niên chiếm trên 51% trong tổng số lực lượng lao động xã hội.

- Thanh niên có mặt trong tất cả các ngành, các lĩnh vực kinh tế - xã hội, đặc biệt là trong các lực lượng vũ trang, thanh niên chiếm gần như tuyệt đối.

- Thanh niên đang chiếm tỷ lệ ngày càng cao trong bộ máy quyền lực nhà nước ở các cấp và trong các tổ chức chính trị, chính trị - xã hội.

- Trong lịch sử cách mạng Việt Nam từ khi có Đảng, các đồng chí lãnh đạo kiệt xuất của Đảng và đa số đảng viên của Đảng đều bắt đầu sự nghiệp của mình ở tuổi thanh niên.

Nhận thức mới trên đây góp phần khắc phục tư tưởng hoặc là coi thường, coi nhẹ thanh niên, hoặc là quá o bế thanh niên, thiếu tin tưởng thanh niên; từ đó, hiểu thanh niên hơn và có chính sách, cách ứng xử thích hợp hơn đối với họ. Mặt khác, về hành động, nhận thức này

(*) *Bí thư TW Đoàn TNCS Hồ Chí Minh*

sẽ góp phần khắc phục được khuynh hướng, hoặc là quá thiên về giáo dục, đào tạo thanh niên, o bế thanh niên, tạo ra một lớp thanh niên thụ động, thích hưởng thụ, hoặc là quá nặng về phát huy thanh niên, so bì thế hệ, nhìn nhận khắt khe, mọi cái khó, cái mới đều huy động sức thanh niên, mọi khó khăn, yếu kém của thanh niên đều do thanh niên v.v. Trên cơ sở đó xây dựng hệ thống chính sách thích hợp, kết hợp hài hoà giữa bồi dưỡng và phát huy, phù hợp cho 3 lớp tuổi, từ 15 đến 19, 20 đến 24 và từ 25 đến 35, đồng thời xác lập cơ chế, tổ chức thích hợp chăm lo công tác thanh niên.

Thứ hai, cần có nhận thức sát hơn về công tác thanh niên trong thời kỳ mới. Theo quan điểm của Đảng và Tư tưởng Hồ Chí Minh, công tác thanh niên là vấn đề "rất quan trọng và rất cần thiết". Có thể nhận thấy rõ: công tác thanh niên là hoạt động có mục đích của tổ chức và cá nhân tác động vào đối tượng thanh niên nhằm giáo dục, bồi dưỡng và phát huy thanh niên, đáp ứng những đòi hỏi nào đó của thanh niên và của xã hội. Công tác thanh niên mà bản chất của nó là bồi dưỡng, vận động và thuyết phục thanh niên, hướng họ đi theo và phục vụ những mục đích nhất định của giai cấp hay của xã hội, do đó nó mang tính giai cấp và tính xã hội sâu sắc. Đối với sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng CNXH ở nước ta, công tác thanh niên là công tác của Đảng, do Đảng lãnh đạo, có ý nghĩa rất quan trọng trong việc bồi dưỡng để hình thành thế hệ thanh niên cách mạng, phấn đấu cho lý tưởng của Đảng, của dân tộc, đó là độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Trong giai đoạn cách mạng mới, tính chất, chủ thể và khách thể của công tác thanh niên đều có những biểu hiện mới.

Về tính chất của công tác thanh niên: trong nhiều năm qua, công tác thanh niên được hiểu như là hoạt động chính trị, phục vụ mục đích chính trị, tức là tập trung mọi sự tác động để hình thành lý tưởng chính trị cho thanh niên, có khi cứng nhắc, ít gắn với những vấn đề xã hội đang hàng ngày tác động đến thanh niên, chính vì vậy, hiệu quả tác động thường thiếu chiều sâu, hời hợt, niềm tin chính trị của thanh niên dễ bị nghiêng ngả bởi các tác động tiêu cực khác. Ngày nay, công tác thanh niên cần được nhận thức như là hoạt động chính trị - xã hội, phục vụ mục đích chính trị (tức là xác lập

hệ tư tưởng của giai cấp trong thanh niên, hình thành thế hệ thanh niên cách mạng) và mục đích xã hội (tức là giải quyết các vấn đề xã hội, những nhu cầu tự thân vốn có của thanh niên). Nếu công tác thanh niên, công tác Đoàn không thực sự góp phần giải quyết các vấn đề xã hội, nhu cầu, lợi ích của thanh niên, thì thanh niên sẽ không đến với Đoàn, với Đảng, mọi tác động chính trị sẽ được coi là lý thuyết đơn thuần, không hấp dẫn thanh niên và khó có thể hình thành trong thanh niên niềm tin chính trị.

Về chủ thể công tác thanh niên: nếu như trước đây, chủ thể của công tác thanh niên thường được nhìn nhận phiến diện, theo đó Đảng Cộng sản và đội dự bị của Đảng là Đoàn TNCS là chủ thể chính. Điều đó có nghĩa là, nhiệm vụ công tác thanh niên dường như là nhiệm vụ của riêng tổ chức Đoàn và cấp uỷ Đảng, vai trò của các chủ thể khác đối với công tác thanh niên rất mờ nhạt. Ngày nay, chủ thể của công tác thanh niên cần được nhìn nhận một cách toàn diện và thực tế hơn, đó là sự kết hợp hài hoà giữa 3 yếu tố: Đảng lãnh đạo; Nhà nước quản lý và xã hội cùng cộng đồng trách nhiệm (xã hội ở đây bao gồm sự chăm lo công tác thanh niên của Đoàn TNCS, các đoàn thể quần chúng, gia đình, nhà trường và cộng đồng dân cư).

Về khách thể của công tác thanh niên: nếu như trước đây, khách thể của công tác thanh niên thường được nhìn nhận chủ yếu là thanh niên, thì ngày nay, khách thể của công tác thanh niên trước hết và chủ yếu là thanh niên, bên cạnh đó, khách thể của công tác thanh niên còn là những đảng viên, đoàn viên Đoàn TNCS, hội viên của các tổ chức quần chúng, các nhà hoạch định chính sách, các bậc phụ huynh và các thầy cô giáo. Điều đó có nghĩa là, muốn đảng viên, đoàn viên Đoàn TNCS, hội viên của các tổ chức quần chúng, các nhà hoạch định chính sách, các bậc phụ huynh và các thầy cô giáo làm tốt công tác thanh niên thì chúng ta phải tác động đến họ, giúp họ hiểu thế nào là công tác thanh niên, vị trí, vai trò của công tác thanh niên đối với xã hội, qua đó giúp họ ý thức được cần phải làm gì cho công tác thanh niên. Công tác thanh vận cần trở thành nhiệm vụ của mỗi đảng viên, đoàn viên Đoàn TNCS, hội viên của các tổ chức quần chúng, các nhà hoạch định chính sách, các bậc phụ huynh và các thầy cô giáo...

Thứ ba, cần đổi mới mạnh hơn phương thức giáo dục thanh niên. Theo quan điểm của Đảng và Tư tưởng Hồ Chí Minh, giáo dục thanh niên là một hoạt động có mục đích nhằm hình thành một thế hệ thanh niên có lý tưởng và đạo đức cách mạng; có lối sống văn hoá; có ý chí tự tôn, tự cường dân tộc, có trình độ học vấn, giỏi về chuyên môn, nghề nghiệp; có sức khoẻ tốt; có năng lực tiếp cận và sáng tạo công nghệ mới, toàn tâm phấn đấu cho mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Con đường và phương châm của giáo dục là : giáo dục toàn diện, giáo dục thông qua hoạt động thực tiễn và giáo dục trong tổ chức, bằng tổ chức. Tuy nhiên, có thể thấy rõ công tác giáo dục con người nói chung, giáo dục thanh niên nói riêng còn có những bất cập cần phải khắc phục. Cụ thể:

- Một là, nhận thức về giáo dục thanh niên còn thiếu toàn diện, coi thanh niên thuần tuý là đối tượng hay khách thể của giáo dục, chưa coi họ là chủ thể trong chính quá trình giáo dục ấy. Mọi người lớn đều muốn truyền đạt tất cả kinh nghiệm và hiểu biết của họ cho thế hệ trẻ, nhưng rất ít khi họ lắng nghe thế hệ trẻ luận giải những hiểu biết của họ. Ngày nay, giáo dục nói chung, trong đó có giáo dục thanh niên là một quá trình biện chứng của "cho và nhận". Thanh niên vừa là khách thể, vừa là chủ thể của quá trình giáo dục, tức là vai trò tự giáo dục của thanh niên cần được nhận thức đầy đủ và được tôn trọng. Đây không phải là điều gì mới mẻ, nhưng trong một thời gian dài, khái niệm "tự giáo dục" được hiểu một cách méo mó và lệch lạc, hoặc là chỉ "nói" nhưng không "làm" trong thực tế. Trong quá trình giáo dục, thanh niên là người tiếp nhận kiến thức, kinh nghiệm của thế hệ đi trước, cũng đồng thời trên nền kiến thức và kinh nghiệm ấy, thanh niên là người sáng tạo, biết vận dụng phù hợp để giải quyết những nhu cầu phát triển tự nhiên chính đáng của mình và phục vụ sự phát triển của xã hội. Nói cách khác, trong giáo dục, thanh niên cần có thêm quyền được sáng tạo (chứ không phải học thuộc lòng) và được học theo nhu cầu, sở trường của mỗi người (chứ không phải bắt buộc).

- Hai là, phương pháp giáo dục, kể cả giáo dục nâng cao trình độ học vấn thường phiến diện một chiều, giáo dục nhồi nhét, giáo dục còn mang nặng quan hệ "đối kháng" kiểu "đúng -

sai", "địch - ta" là chính, tức là trong giáo dục chỉ có "đúng" hoặc "sai", kể cả trong khoa học xã hội, theo đó thanh niên thường phải công nhận một cách thụ động những gì họ được truyền đạt. Kiểu giáo dục đó không tạo ra sự tranh luận, tìm hiểu sâu vấn đề, không kích thích được trí sáng tạo của thanh niên; thanh niên thường phải ghi chép và học thuộc lòng những gì thầy giáo giảng giải. Do đó, khi đi vào thực tiễn, thanh niên thường thiếu tư duy sáng tạo, nhất là phương pháp xử lý tình huống, kỹ năng ứng xử. Ngày nay, phương pháp giáo dục cần được hiểu đó là quá trình định hướng, gợi mở cho sự phát triển của tư duy và suy nghĩ sáng tạo. Điều đó có nghĩa là, phương pháp giáo dục cần đảm bảo có sự tham gia của thanh niên với tư cách là chủ thể của sự giáo dục, đây còn được gọi là phương pháp cùng tham gia.

- Ba là, mục tiêu của nền giáo dục có khi cũng phiến diện như chính nhận thức về vấn đề này đã nêu ở trên. Mục đích giáo dục là muốn tạo ra chính con người có đủ những phẩm chất cần thiết cho chủ nghĩa xã hội, chế độ tốt đẹp mà ta đang theo đuổi. Sự méo mó của giáo dục chính là ở chỗ nhận thức không đúng về con người theo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh, theo đó, con người không chỉ là một thực thể của tự nhiên, mà còn là một tồn tại xã hội. Chính nhờ có xã hội mà con người mới thực sự là con người. Nếu chỉ coi con người một cách siêu hình như một thực thể tự nhiên thì không thể có mục tiêu và phương pháp giáo dục đúng đắn được. Người thanh niên chúng ta đào tạo thường khi gặp các tình huống không giống sách vở thì rất khó khăn, lúng túng trong xử lý. Ngày nay, giáo dục là quá trình tạo ra môi trường tri thức, kinh nghiệm để thanh niên tiếp cận, lựa chọn, tiếp thụ tri thức, kinh nghiệm và vận dụng tri thức, kinh nghiệm đó trong cuộc sống. Không phải giáo dục tạo ra chính con người, mà là quá trình tạo ra môi trường, như "cơm ăn, nước uống, khí thở", là quá trình định hướng, hướng dẫn, tư vấn để thanh niên tự rèn luyện và lớn lên trong môi trường ấy. Trong giáo dục cần biết kết hợp hài hoà giữa giáo dục và tự giáo dục; người làm công tác giáo dục phải thực sự hiểu thanh niên, tin thanh niên và thực sự tôn trọng thanh niên, chỉ có như vậy chúng ta mới có nội dung,

phương pháp, cách thức giáo dục thanh niên phù hợp.

Cuối cùng, về vấn đề phát huy thanh niên.

Thanh niên luôn là một lực lượng xã hội to lớn, có tiềm năng hùng hậu về nhiều mặt, là tấm gương phản ánh đời sống xã hội hiện tại và thể hiện những xu hướng phát triển của tương lai. Nhiệm vụ của công tác thanh niên chính là bồi dưỡng để thanh niên có thể biến được tiềm năng hùng hậu đó thành hiện thực sống động trong thực tiễn, là quá trình phát huy tiềm năng của thanh niên phục vụ mục đích của giai cấp, dân tộc.

Theo quan điểm của Đảng và Tư tưởng Hồ Chí Minh, thanh niên là lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc; là nguồn nhân lực có chất lượng phục vụ sự phát triển của đất nước; lực lượng xung kích đi đầu thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng nền văn hoá tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Việc phát huy vai trò của thanh niên đã góp phần quan trọng vào sự phát triển của đất nước, hình thành một lớp thanh niên cách mạng. Tuy nhiên, việc phát huy thanh niên còn có bất cập cần được khắc phục, đó là :

- *Bất cập giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên.* Thường có quan niệm "tuổi mười bảy, bề gãy sừng trâu", là tuổi cần phải cố gắng, do đó ngay ở cơ sở, cách nhìn nhận thanh niên như một lực lượng cần phải phát huy hơn là được bồi dưỡng, thường thì "thanh niên phải làm việc nặng, việc kia..." chứ ít thấy "thanh niên được học tập, đào tạo, được vui chơi, giải trí lành mạnh, được...". Tư tưởng phát huy thanh niên đã được thấm đượm khá sâu sắc trong nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn, chính vì vậy, ở không ít cơ sở, địa bàn, thanh niên không hào hứng tham gia sinh hoạt Đoàn hay các hoạt động do Đoàn tổ chức, một bộ phận thanh niên không thiết tha gia nhập Đoàn.

Trong thực tế, không thể tách rời hay phân biệt rạch ròi giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên. Ngày nay, khái niệm này cần được hiểu trong mối quan hệ biện chứng giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên, không nên quá nặng về bồi dưỡng và cũng không nên quá chú trọng đến phát huy thanh niên. Cần kết hợp hài hoà giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên trong từng vị trí của thanh niên, để lực lượng này ở bất kỳ vị trí nào cũng thấy được quyền lợi và nghĩa vụ của mình.

- *Phát huy thanh niên chưa thực sự gắn với quyền và lợi ích của thanh niên, kể cả trong chính sách và trong các hoạt động thực tiễn.* Thời chiến tranh, hàng triệu thanh niên đã lên đường chiến đấu và phục vụ chiến đấu, tất cả họ không đòi hỏi, yêu cầu phải có quyền lợi bởi vì quyền lợi của họ chính là quyền được sống trong hoà bình, độc lập, tự do của Tổ quốc, dân tộc, của gia đình, ông bà, cha mẹ, anh em, vợ con của họ, cuộc sống của họ được Nhà nước và xã hội chăm lo (kể cả trong chiến đấu và sau khi đã hoàn thành nhiệm vụ ở mặt trận). Ngày nay, trong điều kiện mới, điều kiện của kinh tế thị trường, không còn bao cấp, thì mỗi con người đều phải tự chịu trách nhiệm về cuộc sống hiện tại và tương lai của chính bản thân mình. Nhà nước và xã hội chỉ tạo ra môi trường để cho mỗi người phát huy khả năng và tiềm năng của mình. Do vậy, phát huy thanh niên trong điều kiện mới cần phải gắn bó chặt chẽ với đáp ứng quyền và lợi ích chính đáng của thanh niên. Muốn tình nguyện vì người khác, vì cộng đồng, thanh niên cần có việc làm, có thu nhập, có những điều kiện tối thiểu cho cuộc sống. Phát huy thanh niên và bồi dưỡng thanh niên vì thế mà có mối quan hệ biện chứng. Muốn phát huy thanh niên tốt thì phải bồi dưỡng thanh niên tốt. Thanh niên cần được tôn trọng và được tham gia các quá trình kinh tế - xã hội một cách tự giác, tự chủ và trong một môi trường lành mạnh về mọi mặt.

Tóm lại, Phát triển lý luận của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên là rất cần thiết và cấp bách; có ý nghĩa quan trọng phục vụ cho quá trình quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên, mà trực tiếp là việc *xác định cơ sở nền tảng của các chủ trương, đường lối, chính sách và đổi mới nội dung, phương thức công tác thanh niên của Đảng và Nhà nước phù hợp với yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn cách mạng mới.* Phát triển lý luận của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên đòi hỏi các cấp uỷ Đảng, mỗi đảng viên và các cấp chính quyền, đoàn thể có cách nhìn nhận thực tế hơn về thanh niên và công tác thanh niên. Đây cũng chính là con đường tăng cường hiệu quả và hiệu lực sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước đối với công tác thanh niên trong giai đoạn hiện nay. ■

phương pháp, cách thức giáo dục thanh niên phù hợp.

Cuối cùng, về vấn đề phát huy thanh niên.

Thanh niên luôn là một lực lượng xã hội to lớn, có tiềm năng hùng hậu về nhiều mặt, là tấm gương phản ánh đời sống xã hội hiện tại và thể hiện những xu hướng phát triển của tương lai. Nhiệm vụ của công tác thanh niên chính là bồi dưỡng để thanh niên có thể biến được tiềm năng hùng hậu đó thành hiện thực sống động trong thực tiễn, là quá trình phát huy tiềm năng của thanh niên phục vụ mục đích của giai cấp, dân tộc.

Theo quan điểm của Đảng và Tư tưởng Hồ Chí Minh, thanh niên là lực lượng kế tục sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc; là nguồn nhân lực có chất lượng phục vụ sự phát triển của đất nước; lực lượng xung kích đi đầu thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng nền văn hoá tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Việc phát huy vai trò của thanh niên đã góp phần quan trọng vào sự phát triển của đất nước, hình thành một lớp thanh niên cách mạng. Tuy nhiên, việc phát huy thanh niên còn có bất cập cần được khắc phục, đó là:

- Bất cập giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên. Thường có quan niệm "tuổi mười bảy, bẻ gãy sừng trâu", là tuổi cần phải cố gắng, do đó ngay ở cơ sở, cách nhìn nhận thanh niên như một lực lượng cần phải phát huy hơn là được bồi dưỡng, thường thì "thanh niên phải làm việc nọ, việc kia..." chứ ít thấy "thanh niên được học tập, đào tạo, được vui chơi, giải trí lành mạnh, được...". Tư tưởng phát huy thanh niên đã được thấm đượm khá sâu sắc trong nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn, chính vì vậy, ở không ít cơ sở, địa bàn, thanh niên không hào hứng tham gia sinh hoạt Đoàn hay các hoạt động do Đoàn tổ chức, một bộ phận thanh niên không thiết tha gia nhập Đoàn.

Trong thực tế, không thể tách rời hay phân biệt rạch ròi giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên. Ngày nay, khái niệm này cần được hiểu trong mối quan hệ biện chứng giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên, không nên quá nặng về bồi dưỡng và cũng không nên quá chú trọng đến phát huy thanh niên. Cần kết hợp hài hoà giữa bồi dưỡng và phát huy thanh niên trong từng vị trí của thanh niên, để lực lượng này ở bất kỳ vị trí nào cũng thấy được quyền lợi và nghĩa vụ của mình.

- Phát huy thanh niên chưa thực sự gắn với quyền và lợi ích của thanh niên, kể cả trong chính sách và trong các hoạt động thực tiễn. Thời chiến tranh, hàng triệu thanh niên đã lên đường chiến đấu và phục vụ chiến đấu, tất cả họ không đòi hỏi, yêu cầu phải có quyền lợi bởi vì quyền lợi của họ chính là quyền được sống trong hoà bình, độc lập, tự do của Tổ quốc, dân tộc, của gia đình, ông bà, cha mẹ, anh em, vợ con của họ, cuộc sống của họ được Nhà nước và xã hội chăm lo (kể cả trong chiến đấu và sau khi đã hoàn thành nhiệm vụ ở mặt trận). Ngày nay, trong điều kiện mới, điều kiện của kinh tế thị trường, không còn bao cấp, thì mỗi con người đều phải tự chịu trách nhiệm về cuộc sống hiện tại và tương lai của chính bản thân mình. Nhà nước và xã hội chỉ tạo ra môi trường để cho mỗi người phát huy khả năng và tiềm năng của mình. Do vậy, phát huy thanh niên trong điều kiện mới cần phải gắn bó chặt chẽ với đáp ứng quyền và lợi ích chính đáng của thanh niên. Muốn tình nguyện vì người khác, vì cộng đồng, thanh niên cần có việc làm, có thu nhập, có những điều kiện tối thiểu cho cuộc sống. Phát huy thanh niên và bồi dưỡng thanh niên vì thế mà có mối quan hệ biện chứng. Muốn phát huy thanh niên tốt thì phải bồi dưỡng thanh niên tốt. Thanh niên cần được tôn trọng và được tham gia các quá trình kinh tế - xã hội một cách tự giác, tự chủ và trong một môi trường lành mạnh về mọi mặt.

Tóm lại, Phát triển lý luận của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên là rất cần thiết và cấp bách; có ý nghĩa quan trọng phục vụ cho quá trình quản lý nhà nước đối với công tác thanh niên, mà trực tiếp là việc xác định cơ sở nền tảng của các chủ trương, đường lối, chính sách và đổi mới nội dung, phương thức công tác thanh niên của Đảng và Nhà nước phù hợp với yêu cầu phát triển của đất nước trong giai đoạn cách mạng mới. Phát triển lý luận của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên đòi hỏi các cấp uỷ Đảng, mỗi đảng viên và các cấp chính quyền, đoàn thể có cách nhìn nhận thực tế hơn về thanh niên và công tác thanh niên. Đây cũng chính là con đường tăng cường hiệu quả và hiệu lực sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước đối với công tác thanh niên trong giai đoạn hiện nay. ■